

Från excursionser i södra Halland och Östergötland 1907

af

H. Nordenström.

I nedanstående uppsats meddelas några sällsyntare, under mina föregående excursionser i Halland och Östergötland ej iakttagna fynd af parasitsteklar.

Så godt som hela sommaren var åtminstone i södra Sverige högst ogynnsam för insektinsamling, och särskildt förekommo under försommaren de vid denna årstid vanliga parasitsteklarne helt sparsamt. Ett par sällsyntare Tryphonider: *Perilissus erythrocephalus* (GRAV.) ♂ och *Delotomus insidiator* (HOLMGR.) ♀ höra till de fåtaliga fynden i Östergötland under denna årstid. Efter ankomsten till Syd-Halland (Östra Karup) kort före midsommar var väderleken under ett par veckor fortfarande kylig och regnig, så att blott en längre excursion (sydsidan af Hallandsås, i Skåne) kunde företagas; af mindre allmänna fynd under denna tid må nämnas:

Microcrypt. aries (THOMS.) ♂; Karup, Himmeslöf.

Smicroplectus erosus (HOLMGR. ♂; Karup. — Enligt HOLMGR. funnen vid Anneberg (Smål.).

Canidia carvina (THOMS.); ♂ Hasslöf, Dömestorp. Enligt THOMS. sällsynt, funnen vid Lund (Skåne).

Pyracmon truncicola (THOMS. ♀; Skåne på sydslutningen af Hallandsås; enligt THOMS. funnen på ett ställe i n. ö. Skåne.

Mesochorus dorsalis (HOLMGR. ♀; Karup; »VG, Kinnekulle (BOHEMAN)» (HOLMGR.).

Alysia ruficeps (NEES) ♀; Karup; »sälls. i s. Sverige» (THOMS.).
Först den 5 juli inträdde varmare väderlek; temperaturen

visserligen ej öfver +20° middagstiden, men det var en angenäm öfverraskning att se den mängd parasitsteklar, som nu med ens visade sig i. s. på umbellaterna utmed de många bäckar, som från åsen leta sig väg öfver fälten nedanför; af sällsyntare, som här samlades bland andra:

Amblyteles vadatarius (GRAV.) ♂; »in Suec. merid. et media min. frequ.» (HOLMGR.).

» *viridatorius* (GRAV.) = *atratorius* (FABR.) ♂; »sälls. i mell. och s. Sv.» (THOMS.).

Ichneumon terminatorius (GRAV.) ♀; i. s. honan af denna art torde ej ofta anträffas.

Mesochorus fulgurans (HOLMGR.) ♂; *Lissonota argiola* (GRAV.) ♂; *Coelinus niger* (NEES) ♂.

Några arter uppträdde vid denna tid under ett par dagar i oerhörd mängd, t. ex. (den f. ö. allmänna) *Amblyt. negatorius* (FABR.) ♂; af denna vackra insekt kunde man se ända till ett tiotal på en blomflock af *Aegopodium* (inga honor!). Nästan lika talrik var *Anomalon cerinops* (GRAV.) ♂ (honan sparsamt förekom); denna rikedom på steklar varade knappast mer än några få dagar.

Mot slutet af juli gjordes några fynd vid hafsstranden (Laholmsbukten), bl. a. följande:

Melanichneumon albinus (GRAV.) ♀; (sällsynt i Skåne enligt THOMS.).

Hoplismenus albifrons (GRAV.) ♂; (»sälls. på sandmarker i Sk.» THOMS.).

Hemiteles opaculus (THOMS.) ♂ (»funnen vid Esperöd i Sk.» THOMS.).

Evania minuta, ♂.

Omorga litorea (THOMS.) ♂; (»sälls. vid hafs-kuster.» THOMS.).

Rogas dimidiatus (SPIN.) ♀; (»sparsamt förekom. å sandmarker i s. Sk.» THOMS.).

Men den regniga och blåsiga väderleken var tydligen ej gynnsam för strandfaunan hvarken inom denna eller andra insektgrupper, bl. a. fjärilarne, af hvilka några arter under vanliga år förekomma ganska talrikt å detta strandområde; af den annars här i stor mängd flygande *Satyris semele* såg jag nu ett enda ex., nedkrupen i en grästufva; detsamma gäller de nära vattenbrynet lefvande små coleoptera.

Ängsmarkerna uppe på åsen voro denna sommar mycket litet gifvande; dessa grässluttningar hålla sig äfven under torrare somrar fuktiga, nu voro de en svårtillgänglig kärrmark; bland fynden där i början af aug. endast annoterade *Coelocryptus rufinus* (GRAV.) ♂ och *Olesicampa flavicornis* (THOMS.) ♀, funnen vid Pålsjö i Sk. enligt THOMS.

Något lönande vid denna tid voro ströftågen på slätlandet norr om åsen, der ett och annat var att få på senblommande umbellater, bl. a.:

Acanthocryptus Flagitator (GRAV. ♀) (»sälls. i s. Sv.», THOMS.),
Exephanes hilaris (GRAV.) ♀ »funnen vid Pålsjö i Sk.»
 THOMS.), *Cremastus bellicosus* (GRAV.) ♂ *Aethecerus placidus* (WESM.) ♂ (»Pålsjö, Sk.» THOMS.). I en trädgård i Karup vid samma tid *Calliclisis hectica* (GRAV.) ♀, synon.: *Poemenia tipularia* (HOLMGR.), på *Ampelopsis*.

Till sydsidan af Hallandsås företogos ytterligare tvenne excursioner, i juli till Rössjöholm, i aug. till Hjernarp; det härligt belägna Rössjöholm, emellan två sjöar nedanför den här mycket branta bokskogklädda åsen, tyckes vara särskildt inbjudande för entomologen, likaså flere ställen i Hjernarp (Margretetorp, Venedike m. fl.), men det synes, som södra sidan af åsen med sina brantare sluttningar, torrare mark och i allm. mindre yppig örtvegetation hade en mindre rik insektsfauna än den norra; visserligen inskränker sig min bekantskap med denna del af åsen till några excursioner dit hvarje sommar under åren 1902—1907 och under sistlidet år vid ständigt ogynnsam väderlek; emellertid synes Prof. BOHEMAN för ett halft sekel sedan ha gjort samma erfarenhet, att döma af ett meddelande i reseberättelsen angående en färd år 1862 utmed södra sluttningen af Hallandsås: »Omgifningarne kring Margretetorp se fördelaktiga ut i entomolog. hänseende, men min förväntan att här göra god skörd blef likväl gäckad.» (Anteckningar under en resa i norra Sk. o. s. Hall. år 1862. Vet. Akad:s förh. 1863): Vid Venedike togs emellertid *Mesoleius clypealis* (THOMS.) ♀, funnen af THOMS. i samma trakt.

I medlet af aug., då regn och kyla blefvo allt mera outhärdliga, återvände jag till Ög.; från de få excursioner, som kunde företagas under senare hälften af aug. och början af

sept. i trakten söder och väster om Linköping, äro följande fynd antecknade:

Coelichn. leucocerus (GRAV.) ♂; Ög, Bjärka; (»ej sälls. i Skånes bokskogar;» THOMS.).

Cratichneumon liostylus (THOMS.) ♂ (Syn. *Ichn. infidus* VESM.; Mantiss. pag. 33; *Ichn. annulator* WESM. *Ichn. Belgicae* 67.64) Ög, Kärna.

Platylabus punctifrons (THOMS.) ♀; Ög, St Lars, (»Esperöd i Sk.» THOMS.).

*Euryproctus regenerato*r (GRAV.) ♂; Ög, Bjärka, på blad af ek. *Atractodes incertus* (FOERST.) ♂; Ög, Kärna; (»funnen vid Lund» THOMS.).

Mesolecius segmentator (HOLMGR.) ♀; Ög, St. Lars; på blommor af *Cirsium lanceolatum* (»Smål. Anneberg, Lapl.» HOLMGR.).

Acanthocrypt. flagitator (GRAV.) ♂; Ög, Bjärka, på blad af ek. Under senare hälften af sept. och i oktober gjordes de flesta fynden på trädstammar, mest på ek (några få på tall), bl. a. följande:

Dicælotus Cameroni (BRIDGM.) ♀; Ög. St Lars; (»funnen vid Lund» THOMS.).

Spilocryptus funipennis (GRAV.) ♀; Ög, St Lars, på blad af ek; »funnen vid Lund» (THOMS.).

Microcryptus sericans (GRAV.) ♀; Ög, St Lars; (»sälls. i Sk.» THOMS.).

Hemiteles pictipes (GRAV.) ♀; Ög, St Lars; (»funnen vid Bögestad i Sk.» THOMS.).

» *opaculus* (THOMS.) ♀; Ög, Sturefors; (»Esperöd, Sk. THOMS.).

» *sordipes* (GRAV.) ♀; Ög, Bjärka: (»funnen vid Alnarp;» THOMS.).

» *longicauda* (THOMS.) ♀; Ög, St Lars; »funnen vid Pålsjö i Sk. THOMS.).

» *clausus* (THOMS.) ♀; Ög, St Lars; (»funnen vid Örtofta i Sk.» THOMS.).

Tropistes falcatus (THOMS.) ♀; (syn.: *T. rufipes* (KRIECHB.) enligt meddelande af Lic. A. ROMAN, som 1902 fann denna art på trädstammar i Upl.); Ög, St Lars o. Wist (6 ex.).

Orthocentrus stigmaticus (HOLMGR.) ♀; Ög, Bjärka, 20 okt.;
(»♀ rarissima», HOLMGR.).

Cremastus interruptor (GRAV.) ♀; Ög, Norsholm; (»templ. sälls.
i Sk.» THOMS.).

Ephialtes extensor (LIN.) ♀; Ög, St. Lars o. Wist, ymnigt förekom-
på ekstammar från slutet af sept. till medio af octob.;
»sälls. i Sk.» THOMS.).

Trematobia angens (GRAV.) ♀; Ög, St Lars; (»templ. sälls.»
THOMS.).

Dessutom 8 andra arter af släktet *Pimpla* på ekstam-
mar under sept. och okt.; ännu i slutet af denna månad
kunde fångsten på trädstammarne fortsättas; ett bland de
sista fynden på ekar var *Pezomachus chrsitans* (NEES) ♀; Ög,
St Lars, d. 26 okt.

Statsanslag till Entomologiska Föreningen.

Kungl. Maj:t har för innevarande år beviljat Föreningen
ett anslag af 1,000 kr. för fortsatt utgifvande af »Uppsatser
i praktisk entomologi».

Red.